

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekt
Redaktsiooni jõustumise kp:	18.10.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 25.06.2021, 8

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus

Vastu võetud 02.06.1993
[RT I 1993, 37, 558](#)
 jõustunud vastavalt §-le 67

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
09.02.1994	RT I 1994, 12, 200	11.03.1994
08.03.1994	RT I 1994, 19, 340	29.03.1994
11.10.1994	RT I 1994, 72, 1263	10.11.1994
23.11.1994	RT I 1994, 84, 1475	12.12.1994
25.01.1995	RT I 1995, 16, 228	01.01.1996
09.02.1995	RT I 1995, 17, 237	10.03.1995
15.02.1995	RT I 1995, 26, 355	01.09.1995
21.02.1995	RT I 1995, 23, 334	01.04.1995
14.06.1995	RT I 1995, 59, 1006	22.07.1995
20.12.1995	RT I 1995, 97, 1664	01.01.1996
30.04.1996	RT I 1996, 36, 738	07.06.1996
16.05.1996	RT I 1996, 37, 739	08.06.1996
28.05.1996	RT I 1996, 40, 773	08.06.1996
12.06.1996	RT I 1996, 48, 942	19.07.1996
11.12.1996	RT I 1996, 89, 1591	06.01.1997
29.01.1997	RT I 1997, 13, 210	02.03.1997
25.03.1997	RT I 1997, 29, 449	25.04.1997
26.03.1997	RT I 1997, 29, 450	25.04.1997
10.09.1997	RT I 1997, 69, 1113	04.10.1997
25.02.1998	RT I 1998, 28, 356	30.03.1998
16.06.1998	RT I 1998, 61, 984	16.07.1998
17.06.1998	RT I 1998, 59, 941	10.07.1998
20.01.1999	RT I 1999, 10, 155	01.03.1999
17.02.1999	RT I 1999, 27, 392	01.04.1999
22.02.1999	RT I 1999, 29, 401	28.03.1999
30.09.1999	RT I 1999, 75, 705	15.10.1999, osaliselt 01.01.2001 ja 01.01.2002
terviktekt RT paberkandjal	RT I 1999, 82, 755	
13.06.2000	RT I 2000, 51, 322	10.07.2000
27.09.2001	RT I 2001, 82, 489	01.01.2002
04.12.2001	RT I 2001, 100, 642	21.10.2002
13.03.2002	RT I 2002, 29, 174	01.07.2002
27.03.2002	RT I 2002, 36, 220	21.10.2002, osaliselt 17.10.2005
22.05.2002	RT I 2002, 50, 313	01.09.2002
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 58, 362	20.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 64, 390	29.07.2002
20.06.2002	RT I 2002, 64, 393	20.07.2002

30.07.2002	RT I 2002, 68, 407	07.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
18.09.2002	RT I 2002, 82, 480	24.10.2002
06.11.2002	RT I 2002, 96, 565	01.01.2003, osaliselt 29.11.2002
13.11.2002	RT I 2002, 99, 579	01.01.2003
17.12.2002	RT I 2003, 1, 1	16.01.2003
18.12.2002	RT I 2003, 4, 22	23.01.2003
11.02.2003	RT I 2003, 23, 141	01.01.2004
17.12.2003	RT I 2003, 88, 588	01.01.2004
22.04.2004	RT I 2004, 41, 277	16.05.2004
28.06.2004	RT I 2004, 56, 399	25.07.2004
10.11.2004	RT I 2004, 81, 542	10.12.2004
15.12.2004	RT I 2004, 89, 610	01.06.2005
õiend (RT I 2005, 10)		
12.05.2005	RT I 2005, 31, 230	17.10.2005, osaliselt 01.01.2006
11.05.2005	RT I 2005, 32, 235	01.01.2006
07.06.2006	RT I 2006, 29, 218	08.07.2006
15.06.2006	RT I 2006, 32, 244	17.07.2006
21.12.2006	RT I 2007, 4, 19	01.09.2007
14.06.2007	RT I 2007, 44, 316	14.07.2007
10.12.2008	RT I 2008, 53, 293	17.12.2008
17.12.2008	RT I 2009, 5, 35	01.07.2009
20.05.2009	RT I 2009, 28, 170	01.07.2009
20.05.2009	RT I 2009, 30, 177	01.07.2010
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 19, 101	13.05.2010, osaliselt 01.01.2013
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
16.09.2010	RT I 2010, 72, 543	01.01.2011, osaliselt 01.01.2013
27.10.2010	RT I, 16.11.2010, 2	26.11.2010
09.12.2010	RT I, 17.12.2010, 21	01.01.2011
16.12.2010	RT I, 05.01.2011, 10	01.03.2011
23.02.2011	RT I, 18.03.2011, 1	01.07.2011
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012
06.06.2012	RT I, 29.06.2012, 1	01.04.2013, osaliselt 01.01.2014
13.06.2012	RT I, 06.07.2012, 1	01.04.2013
13.06.2012	RT I, 10.07.2012, 2	01.04.2013
12.12.2012	RT I, 28.12.2012, 3	01.01.2013
27.02.2013	RT I, 19.03.2013, 1	20.03.2013
14.03.2013	RT I, 26.03.2013, 1	01.04.2013, osaliselt 27.03.2013
07.11.2013	RT I, 22.11.2013, 1	01.01.2014
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
09.12.2014	RT I, 19.12.2014, 2	16.10.2017
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
18.02.2015	RT I, 12.03.2015, 2	22.03.2015, osaliselt 01.11.2017
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 3	01.07.2015
09.12.2015	RT I, 30.12.2015, 5	01.01.2016
07.06.2016	RT I, 21.06.2016, 1	01.07.2016, osaliselt 01.01.2017
07.06.2016	RT I, 21.06.2016, 16	16.10.2017

14.06.2017	RT I, 30.06.2017, 1	01.07.2017
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 1	01.01.2018
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 2	01.01.2018, osaliselt 05.07.2017
06.06.2018	RT I, 29.06.2018, 1	01.07.2018
21.11.2018	RT I, 12.12.2018, 2	22.12.2018
23.01.2019	RT I, 05.02.2019, 2	15.02.2019, osaliselt 01.01.2020
17.04.2020	RT I, 22.04.2020, 1	- Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelvalve kolleegiumi otsus tunnistab kehtetuks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 18 lõike 1 punkti 6 lauseosa „või töötamisega sama valla või linna ametiasutuses töölepingu alusel”; otsuse jõustumine kuue kuu võrra edasi lükatud (jõustub 17.10.2020).
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 5	20.07.2020
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 2	01.01.2021
16.12.2020	RT I, 04.01.2021, 1	01.05.2021
15.06.2021	RT I, 25.06.2021, 1	20.07.2021
16.06.2021	RT I, 25.06.2021, 3	18.10.2021

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus määrab kindlaks kohaliku omavalitsuse ülesanded, vastutuse ja korralduse ning omavalitsusüksuste suhted omavahel ja riigorganitega.

(1¹) Kohaliku omavalitsuse korralduse erisused püsisustusega väikesaartel on sätestatud püsisustusega väikesaarte seaduses.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[RT I 2003, 23, 141- jõust. 01.01.2004]

§ 2. Kohaliku omavalitsuse mõiste

(1) Kohalik omavalitsus on põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse – valla või linna – demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi.

(2) Kohalik omavalitsus:

- 1) rajaneb riigi territooriumi haldusjaotusel;
- 2) teostub demokraatlikult moodustatud esindus- ja võimuorganite kaudu, samuti kohaliku elu küsimustes rahvaküsitluse või rahvaalgatuse teel.

§ 3. Kohaliku omavalitsuse põhimõtted

Kohalik omavalitsus rajaneb järgmistel põhimõtetel:

- 1) kohaliku elu küsimuste iseseisev ja lõplik otsustamine ja korraldamine;
- 2) igatüüpe seaduslike õiguste ja vabaduste kohustuslik tagamine vallas ja linnas;
- 3) seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel;
- 4) valla- ja linnaelanike õigus osaleda kohaliku omavalitsuse teostamisel;
- 5) vastutus oma ülesannete täitmise eest;
- 6) tegevuse avalikkus;
- 7) avalike teenuste osutamine soodsaimatel tingimustel.

§ 4. Omavalitsusorganid

Omavalitsusorganid on:

- 1) volikogu – kohaliku omavalitsusüksuse esinduskogu, mis valitakse valla või linna hääleõiguslike elanike poolt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel;
- 2) valitsus – volikogu poolt moodustatav täitevorgan.

§ 5. Valla ja linna eelarve ning õigus kehtestada makse ja panna peale koormisi

- (1) Vallal ja linnal on käesolevast seadusest ja eelarve- ning maksuseadustest lähtuv iseseisev eelarve.
- (2) Volikogul on seaduse alusel õigus kehtestada makse ja panna peale koormisi.

§ 6. Omavalitsusüksuse ülesanded ja pädevus

(1) Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada vallas või linnas sotsiaalteenuste osutamist, sotsiaaltoetuste ja muu sotsiaalse andmist, eakate hoolekannet, kultuuri-, spordi- ja noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, veevarustust ja kanalisatsiooni, heakorda, jäätmehooldust, ruumilist planeerimist, valla- või linnasisest ühistransporti ning valla või linna teede ehitamist ja korrashoidu, kui need ülesanded ei ole seadusega antud kellegi teise täita.

[RT I, 04.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(2) Omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada antud vallas või linnas koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumide ja huvikoolide, raamatukogude, rahvamajade, muuseumide, spordibaaside, turva- ja hooldekodude, tervishoiuasutuste ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Nimetatud asutuste osas võidakse seadusega ette näha teatud kulude katmist kas riigieelarvest või muudest allikatest.

[RT I 2007, 4, 19- jõust. 01.09.2007]

(2¹) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal korraldab omavalitsusüksus lisaks käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud ülesannetele sõjategevuses kannatada saanud isikute ja sõjaväelise aastmega sõjaaja ametikoha ülesandeid täitma asunud isikute perekondade sotsiaalhoolekannet ning aitab kaasa isikute evakueerimisele ja evakueeritute majutamisele, toitlustamisele ning arstiabi andmisele.

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi 1.–2¹. lõikes sätestatud ülesannetele otsustab ja korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi:

[RT I, 12.03.2015, 1- jõust. 01.01.2016]

- 1) mis on talle pandud teiste seadustega;
- 2) mis ei ole seadusega antud kellegi teise otsustada ja korraldada.

(4) Omavalitsusüksus täidab riiklikke kohustusi:

- 1) mis on talle pandud seadusega;
- 2) mis tulenevad selleks volitatud riigiorgani ja antud volikogu vahelisest lepingust.

(5) Käesoleva paragrahvi 4. lõike punkti 1 alusel kohalikule omavalitsusele pandud kohustustega seotud kulud kaetakse riigieelarvest.

§ 6¹. Omavalitsusüksuste ühiselt täidetavad ülesanded, nende täitmise pädevus ja rahastamine

(1) Omavalitsusüksuste ülesanne on ühiselt kavandada maakonna arengut ja suunata selle elluviimist.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ülesanne antakse kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste otsustega täitmiseks kohaliku omavalitsuse üksuste maakondlikule või piirkondlikule liidule, koostöökokkuleppe alusel ühele kohaliku omavalitsuse üksusele või mõnele teisele kohaliku omavalitsuse üksuste käesoleva seaduse § 62 1. ja 2. lõikes nimetatud koostööorganile või omavalitsusüksuste või omavalitsusüksuste liidu asutatud mittetulundusühingule või sihtasutusele. Nimetatud mittetulundusühingule või sihtasutusele ülesande täitmiseks volitamisel ei kohaldata halduskoostöö seadust.

(3) Kui maakonna kohaliku omavalitsuse üksus ei ole otsustanud, millise koostööorgani kaudu käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ülesannet täita, täidab ülesannet koostööorgan, kelle kaudu on ülesande täitmist soovinud vähemalt kaks kolmandikku maakonna selliste kohaliku omavalitsuse üksuste volikogudest, mille elanike koguarv moodustab vähemalt kaks kolmandikku maakonna elanike koguarvust ning mille hulka peab kuuluma ka maakonnakeskuseks olev kohaliku omavalitsuse üksus.

(3¹) Regionaalarengu valdkonna eest vastutav minister võib volitada ministeeriumi valitsemisala vahendite arvelt riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel kehtestatud riigisisese regionaalarengu toetusprogrammi elluviimisega seotud haldusülesannet täitma käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 3 kohaselt määratud koostööorgani, kohaldamata halduskoostöö seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3 ning § 6 lõikeid 1 ja 2. Niisuguse halduslepingu sõlmimisele, millega volitatakse kohaliku omavalitsuse üksuste koostööorganit riigi haldusülesannet täitma, ei kohaldata halduskoostöö seaduse § 13 lõiget 1.

[RT I, 12.12.2018, 2- jõust. 22.12.2018]

(4) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ülesande täitmist toetatakse riigieelarvest.

(5) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ülesande täitmiseks toetuse eraldamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(6) Käesoleva seaduse alusel moodustatud valla või linna ühise ametiasutuse (edaspidi *ühisamet*) ja valla või linna ühise ametiasutuse hallatava asutuse (edaspidi *ühisasutus*) kaudu kohaliku omavalitsuse ülesande täitmist loetakse ülesande täitmiseks ühisameti või -asutuse moodustanud kohaliku omavalitsuse üksuste poolt.
[RT I, 04.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

§ 7. Volikogu ja valitsuse õigusaktid

(1) Volikogul ja valitsusel on õigus anda üldaktidena määrusi.

(2) Volikogul on õigus üksikaktidena vastu võtta otsuseid, valitsusel anda korraldusi.

(3) Volikogu ja valitsuse õigusaktid kehtivad antud omavalitsusüksuse haldusterritooriumil.

(3¹) Kui kohaliku omavalitsuse üksused on moodustanud ülesannete täitmiseks ühisameti, käsitatakse ühisameti haldusakti selle kohaliku omavalitsuse üksuse haldusaktina, kelle nimel ühisamet akti andis. Ühisameti ülesannete täitmisel ja haldusaktide andmisel kohaldatakse selle kohaliku omavalitsuse üksuse õigusakte, kes on halduslepinguga volitanud ühisameti ülesannet täitma.
[RT I, 04.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

(4) Volikogu ja valitsuse määruse eelnõule kohaldatakse Vabariigi Valitsuse poolt Vabariigi Valitsuse ja ministri määruse eelnõu kohta kehtestatud normitehnilisi nõudeid erisustega, mis tulenevad kohaliku omavalitsusüksuse õiguslikust seisundist. Volikogu võib kehtestada täpsema korra normitehniliste nõuete rakendamiseks.
[RT I 2005, 31, 230- jõust. 01.01.2006]

(5) Volikogu ja valitsuse määrused avaldatakse Riigi Teatajas vastuvõetud algtekstidena ning nende alusel kõiki muudatusi sisaldavate terviktekstidena.
[RT I 2010, 19, 101- jõust. 01.01.2013]

§ 8. Valla ja linna põhimäärus

(1) Valla või linna põhimääruses sätestatakse:

1) volikogu esimehe ja aseesimehe või aseesimeeste valimise kord, volikogu komisjonide moodustamise kord, õigused ja kohustused;

[RT I, 19.12.2014, 2- jõust. 16.10.2017]

2) valitsuse moodustamise kord, vallavanema või linnapea valimise kord, valitsuse pädevus;

3) valla või linna sümbolid ja nende kasutamise kord;

4) valla või linna ametiasutuste ja ühisametite või -asutuste moodustamise kord;

[RT I, 04.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

5) valla või linna arengukava, eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ja muutmise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted;

[RT I 2010, 72, 543- jõust. 01.01.2011]

6) valla või linna õigusaktide vastuvõtmise, avalikustamise ja jõustumise täpsem kord.

(1¹) Kui kohaliku omavalitsuse üksus kavandab moodustada siseaudiitori kutsetegevuse alaste ülesannete täitmiseks vastava ametikoha või vastava struktuuriüksuse, nähakse põhimääruses ette siseauditeerimise üldine töökorraldus.

[RT I 2010, 72, 543- jõust. 01.01.2011]

(2) Valla või linna põhimäärus kehtestatakse volikogu määrusega ning see võib sisaldada lisaks käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud ka muid valla või linna tegevust reguleerivaid sätteid.

§ 9. Arengukava

[Kehtetu -RT I 2005, 31, 230- jõust. 17.10.2005]

§ 10. Vald ja linn avalik-õigusliku juriidilise isikuna

(1) Nii vald kui ka linn on avalik-õiguslik juriidiline isik, keda esindavad seaduste ja omavalitsusüksuse põhimääruse alusel ning kehtestatud korras oma pädevuse piires volikogu, volikogu esimees, valla- või linnavalitsus ning vallavanem või linnapea või nende poolt volitatud esindajad.

(2) Vallal ja linnal on avalik-õigusliku juriidilise isikuna iseseisev eelarve, arveldusarve pangas ja oma sümboolika.